

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 03(59) Marzec 2016

Zwyczaje Wielkanocne

Wielkanoc i Śmigus Dyngus

str. 4

Rolnictwo dziś i jutro

na Targach Ferma 2016

str. 6-7

Stan i tendencje

w produkcji trzody chlewnej w Polsce

str. 8-9

Spis treści

Aktualności

Zwyczajne wielkanocne
Nabór wniosków na „Na modernizację gospodarstw rolnych”
W sprawie wymarzenia zasiewów
.....str. 4 - 5

Prawnik radzi

Uwaga na terminy
.....str. 5

Temat numeru

Rolnictwo dziś i jutro
na Targach Ferma 2016
.....str. 6 - 7

Dobre praktyki w rolnictwie

Stan i tendencje w produkcji trzody chlewnej w Polsce
.....str. 8 - 9

Ubezpieczajmy się u siebie

TUW „TUW” liderem w ubezpieczeniu produkcji mięsa drobiowego
.....str. 10

Smaki i pasje z regionu

LGD „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”
.....str. 10
KGW w Mokrsku
.....str. 11

Informacje z rynku „Zjazdowa”

.....str. 12

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197
sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000
piotr.kociolek@wp.pl

Okladka: Zdjęcie ze zbiorów Centrum Kultury,
Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez Instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie
www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:
www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Północna 27/29 91-420 Łódź
tel. 42 632- 70- 21 fax. 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Belchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Belchatów, pokój nr. 9	510-474-813
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Koziański Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Jana Sobieskiego 1, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	510-474-793
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Krzysztof Nowak Zenon Kowalski	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
TUW

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biurowo Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Belchatowie	97-400 Belchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Filia w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuw.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

„Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię”

Słowa te towarzyszą nam, kiedy kolejny raz wkraczamy w czas Wielkiego Postu, który ma nas przygotować na spotkanie z Jezusem Zmartwychwstałym. Słowa, które przede wszystkim mają nas przygotować na spotkanie ze Zbawicielem w czasie naszego zmartwychwstania i powinny być dla nas drogowskazem, gdy podążamy ku nadziei naszego życia wiecznego.

Czas ten rozpoczyna środa popielcowa, od której powinien rozpocząć się okres naszego oczyszczenia. Post ma być czasem wyciszenia się, wsłuchania w siebie i Słowo Boże, refleksji. Dzięki temu można oderwać się od hałasu i spojrzeć na swoje życie z dystansu. Umiarkowanie w jedzeniu i piciu nasze wyrzeczenia „post, modli-

Papież Franciszek w orędziu na Wielki Post 2014 roku pisze: „Jeśli sądzimy, że nie potrzebujemy Boga, który w Chrystusie wyciąga do nas rękę, bo wydaje się nam, że jesteśmy samowystarczalni, wchodzimy na drogę wiodącą do klęski. Tylko Bóg prawdziwie zbawia i wyzwala”.

Prawda o zmartwychwstaniu przez wieki jak i obecnie budzi w człowieku różne uczucia. Jedni z lękiem, inni ze sprzeciwem i ironią do niej się odnoszą, są tacy których pobudza do kontemplacji, innych do nawrócenia, a są i tacy dla których jest zgorznięciem lub wielką mądrością. Natomiast dla nas chrześcijan, ludzi wiary powinna być źródłem radości i nadziei. Z niej powinna płynąć prawdziwa radość ze znalezienia sensu życia, aktywności, przemiany świata, dążenia do czegoś nowego i wielkiego.

Oprócz radości i nadziei powinniśmy także naszym życiem być jej świadkami, dawać świadectwo o Jezusie Zmartwychwstałym. Prymas Wyszyński powiedział „...nie może się liczyć i nie liczy się ile posiadasz, lecz jakim jesteś człowiekiem. Jaką wartość przedstawiasz swoim chrześcijańskim życiem.”... I stąd wypływa właśnie nasza odpowiedzialność moralna za naszą rodzinę za naszą pracę za to wszystko jak działamy we wszelkich przejawach naszego życia także i tych społecznych, politycznych i gospodarczych. Jak wykonujemy nasze obowiązki, odpowiedzialność za nasze życie, także to religijne i moralne.

Dlatego w przededniu Świąt Wielkanocnych jest potrzeba zrobienia rachunku sumienia z naszej postawy, z naszego świadectwa o Zmartwychwstałym i Jego nauce. To świadectwo powinno być poparte nie tylko słowami, ale i czynami życia dobrego, szlachetnego, peł-

nego miłości braterskiej dla każdego człowieka oraz miłości ku Bogu, który przez śmierć i zmartwychwstanie nas zbawił i przygotował nam miejsce w niebie.

Aby Zmartwychwstały Chrystus obudził w nas to, co jeszcze uspięne, ożywił to, co już martwe, niech wspiera nas swymi łaskami i da moc pokonywania codziennych trudności życia. Niech światło Jego słowa prowadzi nas przez życie do wieczności...

Niech Zmartwychwstanie Pańskie, które niesie odrodzenie duchowe, napełni nas wszystkich spokojem i wiarą, da siłę i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość...

Chrystus Zmartwychwstał, prawdziwie Zmartwychwstał
ks. Jarosław Leśniak
Duszpasterz Rolników

Szanowni Państwo!

Mamy przyjemność oddać w Państwa ręce nowy numer naszego miesięcznika „W NOWEJ ROLI”. Jest to wydanie szczególnie, ponieważ zmienił się format, projekt graficzny oraz pojawiła się nowa tematyka. Zachęcam Państwa do współredagowania tego wydawnictwa i przesyłania do nas informacji o inicjatywach regionalnych dla wiejskich społeczności. Jestem przekonany, że już w tym numerze znajdziecie Państwo wiele interesujących artykułów m.in. o debacie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i Ministerstwa Rolnictwa na temat przyszłości polskiego rolnictwa, która odbyła się na Targach Ferma 2016. Muszę przyznać, że cieszyła się ona dużym zainteresowaniem wśród rolników, wszak pytanie - „Co dalej z polskim rolnictwem?” - przewija się już od wielu lat. Zachęcam też do zapoznania się z artykułem o stanie i tendencjach w produkcji trzody chlewnej w Polsce, którego współautorem jest prof. dr hab. Zygmunt Pejsak, znany propagator osiągnięć wiedzy weterynaryjnej, nie tylko wśród lekarzy weterynarii, ale także wśród hodowców i producentów trzody. Warto zapoznać się z pozostałymi stronami w naszym miesięczniku, gdzie opisujemy inicjatywy Lokalnych Grup Działania i Stowarzyszeń dla mieszkańców wsi, które dają szansę na podniesienie wiedzy oraz kwalifikacji. Mam także nadzieję, że rubryka Smaki i prezentowane potrawy regionalne, będą dla Państwa źródłem kulinarnych inspiracji.

Z okazji zbliżających się świąt, w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, życzę rodzinnych, radosnych i pogodnych Świąt Wielkanocnych. Mam nadzieję, że czas spędzony z Bliskimi przy wspólnym świątecznym stole, da Państwu wiele sił i optymizmu do dalszej pracy.

Dromis Tora Nagłowski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Zdjęcie ze zbiorów Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej

stwa i jałmużna” pomagają wycofać się ze świata czysto materialnego i skupić na duchowym wymiarze życia – przypomnieć sobie, że człowiek to nie tylko ciało, ale też duch. W tym czasie mamy znaleźć się w pewnym sensie na pustyni – tak jak Jezus. Zastanowić się co nas zniewala i jaką mamy relację z Panem Bogiem.

Wielki Post powinien przygotować nas na otwarcie się na prawdę o Zmartwychwstaniu Pana Jezusa. W tym czasie mamy szczególną możliwość, aby na nowo się z nim zjednać i do niego zbliżyć. Powinniśmy uświadomić sobie także, że dochodzenie do prawdy jest radością, a przecież to Bóg jest radością i to trwałą radością, zatem okresu Wielkiego Postu nie należy postrzegać jako smutnego czasu, ale właśnie jako poszukiwanie radości i sensu życia.

Zwyczaje Wielkanocne

Od najdawniejszych czasów roczny cykl słoneczny i zmieniające się pory roku były podstawą najstarszych niepisanych kalendarzy. Zwyczaje i obrzędy związane są ze świętami obchodzonymi w cyklu rocznym, stałych powtarzających się terminach, utrwalone nie tylko na kartkach kalendarzy, ale także w świadomości społecznej i kulturze polskiej.

Wiosenne zwyczaje i obrzędy trwały od „ostatków” do Zielonych Świątek włącznie. Jest to bardzo ważny okres w życiu rolnika, okres rozpoczynającego się nowego roku w pracach na roli, decydującego w znacznym stopniu o urodzajach i zbiorach z pól. Przypada on na moment przełomowy, odradzającej się na wiosnę przyrody. Dlatego w obrzędowości tego okresu występują różne praktyki i zabiegi gospodarcze związane z uprawą roli i hodowlą, różne zabiegi lecznicze oraz wróżby pomyślności. W obrzędowości kościelnej w tym czasie święta Wielkanocne oraz dni je poprzedzające, zajmują czołowe miejsce.

Wielkanoc i Śmigus Dyngus

W wierzeniach ludowych nadzwyczajne właściwości przypisuje się święconym pokarmom, zwłaszcza jajkom, które są symbolem życia. Do święcenia przynoszono szynkę, kielbasę, ciasto.

Święcone jajka spożywano podczas śniadania w Wielkanoc po mszy świętej rezurekcyjnej. Gospodarz domu obdabiał wszystkich jajkami i składał życzenia pomyślności całej rodzinie. W poniedziałek wielkanocny dziewczęta chodziły z gaikiem. Takie ustrojone drzewko lub gałązkę obnosi się ze śpiewem po wsiach, wraz z życzeniami wieszając przybycie „nowego lata”. Chłopcy natomiast, po wejściu do izby z kogutkiem śpiewali i skandowali odpowiednie teksty.

W Łowickiem wierzono także, że wiosenna woda zaczerpnięta z rzek lub studni zabiera choroby, daje zdro-

wie i urodę. Dlatego podczas Śmigusa Dyngusa kawalerowie polewali nią obficie bliskie sercu dziewczyny.

Księżacy wypracowali oryginalny sposób upiększania

jąkami, bukietami z welny i bibuły oraz haftowanymi tkaninami. Sztuczne kwiaty z różnokolorowej bibuły dekorowały stół, ołtarzyk oraz ramy obrazów.

Wycinanka - Wiesława Wojda

swych mieszkań, przede wszystkim charakterystycznymi wycinankami, które pojawiły się w izbach łowickich chałup już w połowie XIX wieku. Poza ozdobami z kolorowego papieru, księżackie izby zdobiono także pa-

W okresie Wielkanocnym wycinankami ozdabiano także wydmsuzki tzn. „dzbanuszki” z charakterystycznym kogutkiem.

Centrum Kultury,

Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej

Nabór wniosków na „Modernizację gospodarstw rolnych”

Od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmowała wnioski o przyznanie pomocy na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” finansowanego z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Wsparcie można otrzymać na inwestycje związane z:

- rozwojem produkcji psiań - maksymalne dofinansowanie wynosi 900 tys. zł;
- rozwojem produkcji mleka krowiego - wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- rozwojem produkcji bydła mięsnego - wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu - maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 500 tys. zł, przy czym w przypadku inwestycji niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją budynków inwentarskich, w tym ich wyposażeniem, lub budową lub modernizacją magazynów paszowych w gospodarstwach - max. wysokość pomocy wynosi 200 tys. zł.

Termin ten oraz zasady udzielania takiej pomocy ogłoszono 29 lutego Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Daniel Obajtek za pośrednictwem dziennika ogólnopolskiego i portalu internetowego ARiMR.

Pomoc na „Modernizację gospodarstw rolnych” będzie przyznawana rolnikom w postaci dofinansowania poniesionych przez nich kosztów na realizację danej inwestycji. Poziom dofinansowania wynosi standardowo 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych. Może on być wyższy i wynieść 60%, ale tylko w przypadku

gdy o pomoc ubiega się młody rolnik lub gdy wniosek o wsparcie składa wspólnie kilku rolników.

Wnioski o przyznanie pomocy będą przyjmowały oddziały regionalne ARiMR właściwe ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Można je również złożyć za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR, należącego do takiego OR. Dokumenty aplikacyjne można składać osobiście, przez upoważnioną osobę lub przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej. W przypadku osób wspólnie wnioskujących wniosek o przyznanie pomocy składa się w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na położenie gospodarstw osób wspólnie wnioskujących, przy czym jeżeli gospodarstwa tych osób są położone na obszarze więcej niż jednego województwa, wniosek składa się w tym województwie, w którym jest położona największa część tych gospodarstw.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy posiadający gospodarstwa, których wielkość ekonomiczna mieści się w przedziale od 10 tys. euro do 200 tys. euro. Wyjątek od tej reguły stanowią rolnicy, którzy będą wspólnie składać wnioski o przyznanie dofinansowania na inwestycje w „Modernizację gospodarstw rolnych”. Wówczas łączna wielkość ekonomiczna należących do nich gospodarstw musi wynieść co najmniej 15 tys. euro, a w roku w któ-

rym zostanie złożony przez nich wniosek o wypłatę ostatecznej płatności, gospodarstwo każdego z nich osiągnie wielkość ekonomiczną przynajmniej 10 tys. euro.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy. Pod uwagę będą brane m.in. wzrost liczby zwierząt w gospodarstwie, których wsparcie dotyczy, to czy rolnik uczestniczy w unijnym systemie jakości, czy ma nie więcej niż 40 lat oraz czy inwestycja, którą będzie realizował służy ochronie środowiska naturalnego. W przypadku obszaru związanego z racjonalizacją technologii produkcji na kolejność przysługiwania pomocy wpływ będą miały również punkty otrzymane w oparciu o określone w rozporządzeniu wykonawczym kryteria wojewódzkie. W terminie 90 dni od dnia zakończenia naboru wniosków zostaną opublikowane listy kolejności przysługiwania pomocy. W sumie będzie ich 22. Dla każdego z obszarów związanych z rozwojem produkcji zwierzęcej (rozwój produkcji psiań, rozwój produkcji mleka krowiego, rozwój produkcji bydła mięsnego) zostaną opublikowane po 2 listy (oddzielnie dla województwa mazowieckiego i oddzielnie dla pozostałych województw łącznie), a dla obszaru związanego z racjonalizacją technologii produkcji zostanie opublikowanych 16 list wojewódzkich.

Źródło: ARiMR

W sprawie wymarznienia zasiewów

Szanowny Panie Wojewodo,

W imieniu Zarządu IRWŁ pragnę zwrócić uwagę na pojawienie się problemu wymarznienia zasiewów w naszym województwie.

Do Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zgłasza się rolnicy, którzy informują o wymarznieniu upraw

w swoich gospodarstwach. Należy wspomnieć, że w pierwszych dniach stycznia br. oraz na przełomie drugiej i trzeciej dekady wystąpiły silne mrozy. Na terenie województwa łódzkiego temperatura spadła poniżej -15 stopni. Jednocześnie temperatura w listopadzie i grudniu była dodatnia, co spowodowało, że rośliny, a w szczególności zboża ozime, nie przygotowały się do przejścia w stan zimowego spoczynku i rozpoczęły stadium wegetatywne. Brak pokrywy śnieżnej tylko pogorszył sytuację i bezpowrotnie uszkodził plony.

W związku z powyższym informujemy Pana Wojewodę, że zgodnie z Zarządzeniem nr 9/2015 Wojewody Łódzkiego, rolnicy będą zgłaszać powstałe straty do Urzędów Gmin w naszym województwie.

Z poważaniem

Bronisław Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Odpowiedź Wojewody Łódzkiego

W nawiązaniu do pisma Pana Prezesa z dnia 16 lutego

br., znak IRWUR/474/2016, sygnalizującego pojawienie się problemu wymarznienia zasiewów, uprzejmie informuję, że w tej sprawie na stronie internetowej tut. Urzędu zamieszczony został dokument pn. Komunikat dotyczący ujemnych skutków przezimowania — wymarznienie upraw polowych w okresie zimowym 2015/2016 r. w województwie łódzkim, który przekazuję w załączeniu.

W komunikacie tym informujemy rolników, którzy zamierzają dokonać przesiewów upraw, że mogą złożyć wniosek w urzędzie gminy o potwierdzenie przez komisję upraw kwalifikujących się do ponownego przesiania.

Jeżeli zostaną spełnione warunki do zakwalifikowania tego zjawiska i będzie wdrażana procedura szacowania szkód spowodowanych wymarznieniem, wówczas powierzchnie upraw przesianych, potwierdzonych przez komisje zostaną uwzględnione w gminnych szacunkach szkód.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Jan Michajłowski

Dyrektor Wydziału Infrastruktury

Komunikat dotyczący ujemnych skutków przezimowania – wymarznienie upraw polowych w okresie zimowym 2015/2016 r. w województwie łódzkim.

Przeprowadzona wstępna ocena stanu przezimowania głównych upraw polowych w Polsce (wg. stanu na dzień 11 lutego 2016 r.) przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, wskazuje, że uszkodzenia mrozowe sięgają średnio w kraju około 10 % powierzchni zbóż. Uszkodzenia rzepaku mogą być większe. W rejonach północnych i centralnych kraju uszkodzenia roślin są miejscami duże. Informacje z kilku gmin potwierdzają złe przezimowanie części upraw ozimych w województwie łódzkim.

Zgodnie z dotychczas obowiązującymi w rolnictwie procedurami, szkody w ozimach mogą być szacowane dopiero po rozpoczęciu okresu wegetacji. Żeby wyjść naprzeciw rolnikom, którzy zamierzają dokonać przesiewów upraw ozimych, pozwalamy sobie na odstępstwo od tej zasady i radzimy rolnikom, żeby komisje na wniosek rolnika dokonały lustracji upraw, z wyraźnym zaznaczeniem, że te uprawy kwalifikują się do likwidacji i zostaną ponownie obsiane. Z lustracji upraw należy sporządzić notatkę.

W przypadku wprowadzenia przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmian w zasadach szacowania szkód w gospodarstwach rolnych, materiały zostaną udostępnione na stronie internetowej ŁUW.

Tworzymy systemy nawodnień na miarę potrzeb

Profesjonalnie doradzimy, zaprojektujemy i zrealizujemy

nawodnienia, fertygacja, filtracja, pompownie, ochrona antyprzymrozkowa

Ireneusz Dytus

519 423 685

biuro@vodatec.pl

Zofiówka 4a, 05-620 Błędów

Uwaga na terminy

Warto zwrócić uwagę na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z 03.09.2015r. sygn.akt SA/Ke 422/15 w sprawie postanowienie Dyrektora Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w K. w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie przyznania płatności w ramach wsparcia bezpośredniego na 2014.

Problem dotyczył terminu do uzupełnienia braku formalnego wniosku o przyznanie płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego. Jak wynika ze stanu faktycznego, wniosek o przyznanie płatności został złożony przez rolnika w Biurze Powiatowym ARiMR w S. w ustawowym terminie tzn. w dniu 13.05.2014r. Z uwagi na braki formalne wniosku, jakimi były braki podpisów na załącznikach graficznych do wniosku, Kierownik Biura Powiatowego ARiMR w S. wezwał w dniu 03.07.2014r. beneficjenta do uzupełnienia braków formalnych wniosku w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Rolnik braki uzupełnił w wyznaczonym terminie. Po czym Kierownik Biura Powiatowego ARiMR w S. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie przyznania płatności. Organ odwoławczy utrzymał zaskarżone Postanowienie w mocy. Organ odwoławczy podkreślił, że wnioski o przyznanie płatności zgodnie z określonym w art. 18 ust. 1-3 w/w ustawy terminie składa się od dnia 15 marca do dnia 15 maja i termin ten nie podlega przywróceniu. Wskazał również, że stosownie do art. 23 ust. 1 akapit 1 Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1122/2009 wniosek o przyznanie przedmiotowych płatności może zostać złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, jednak opóźnienie powoduje zmniejszenie

kwot płatności o 1% za każdy dzień roboczy. Jeśli opóźnienie wynosi ponad 25 dni kalendarzowych, wniosek uznaje się za niedopuszczalny. Postanowienie Dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR w K. rolnik zaskarżył do WSA. WSA w Kielcach w wyniku dokonanej kontroli legalności zaskarżonego postanowienia stwierdził, że w konsekwencji błędne okazało się stanowisko organu w kwestii zachowania przez skarżącego terminu do złożenia wniosku w sprawie przyznania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego na rok 2014. Przepis art. 61 § 3 K.p.a. stanowi, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej złożone przez stronę - wniosek o przyznanie płatności. Wniosek powinien być kompletny tj. spełniać wymogi określone przepisami prawa. Wynika to wprost z art. 63 § 2 k.p.a. oraz art. 12 ust. 1 lit. d Rozporządzenia Nr 1122/2009 Komisji (WE) z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 odnośnie do zasady wzajemnej zgodności, modulacji oraz zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przewidzianych w wymienionym rozporządzeniu oraz wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007

w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności w ramach systemu wsparcia ustanowionego dla sektora wina (Dz. Urz. UE L 316 z 02.12.2009, str. 65 ze zm.). W sytuacji, gdy podanie nie czyni zadość tym wymaganiom, organ ma obowiązek wezwać wnoszącego do usunięcia braków w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania (art. 64 § 2 K.p.a.). Jak wynika z akt sprawy, rolnik uzupełnił podpisy na załącznikach graficznych w dniu 03.07.2014r - w wyznaczonym terminie przez organ. Zgodnie z art. 64 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego datą złożenia wniosku dotkniętego brakami formalnymi, w przypadku ich uzupełnienia, jest data złożenia podania dotkniętego ich brakami, nie zaś data ich uzupełnienia. Rolnik zatem konwalidował dokonaną czynność w postaci złożenia wniosku o przyznanie płatności, a wniosek ten wywołał skutki prawne w dniu jego złożenia (13 maja 2014 r.), a nie jak twierdzi organ po 9 czerwca 2014 r.

Lilla Perka

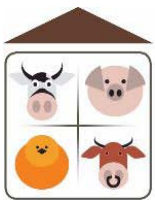
Radca Prawny Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Uwaga: Porady prawne we wtorki i czwartki po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym 42 632-70-21 Biuro Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Łodzi

Rolnictwo dziś i jutro na Targach Ferma 2016

W dniach 19 - 21 lutego 2016 r. w Halach EXPO ŁÓDŹ/MOSiR w Łodzi, odbyły się XVI Międzynarodowe Targi Ferma Bydła i XIX Międzynarodowe Targi Ferma Świń i Drobiu. Targi odwiedziło około 25 000 hodowców bydła, świń i drobiu z całej Polski. Rekordowa liczba wystawców - 225 firm z kraju i zagranicy - zaprezentowało wszystko, co niezbędne w chowie i hodowli.

FERMA

Na łódzkich targach zaprezentowano różnego rodzaju produkty, począwszy od genetyki poprzez pasze i systemy ich zadawania, leki i preparaty weterynaryjne, roboty udojowe, wyposażenie budynków inwentarskich, maszyny do zbioru i konserwacji pasz, wozy paszowe, a także ciągniki. Rolnicy nie tylko z województwa łódzkiego, ale także z całej Polski i Europy, którzy odwiedzili targi, mogli zapoznać się z nowościami, a także uzyskać profesjonalne doradztwo w zakresie innowacji w rolnictwie. Gośćmi na Fermie 2016 byli rolnicy z Niemiec, któ-

ry zaprezentowali rozwiązania ze swoich gospodarstw. Każdego targowego dnia odbywały się konkursy, gdzie uczestnicy targów mieli okazję wygrać m.in. laptopy. Dla

rynków i nie tylko, organizator firma DLG AgroFood, przygotowała degustację polskich serów na specjalnie w tym celu przygotowanym stoisku. Targi Ferma są znane również z niezwykle ciekawych konferencji tematycznych. Tak jak i w poprzednich latach, ogromnym zainteresowaniem cieszyła się konferencja naukowo-techniczna, gdzie wygłoszono ponad 50 referatów moderowanych przez wybitnych naukowców i praktyków. W jej ramach odbyły się debaty, m.in.: „Jak zarządzać produkcją mleka na wciąż chwiejnym

– perspektywy rozwoju”. Jedną z najbardziej popularnych była debata Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat: „Wspólna Polityka Rolna - Rolnictwo dziś i jutro”, która zgromadziła wielu rolników i hodowców z całej Polski. W debacie uczestniczyli Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Ewa Lech, Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Robert Nowak - członek Zarządu KRIR, Karol Młynarczyk - Wicewojewoda Łódzki, Dariusz Klimczak - Wicemarszałek Województwa Łódzkiego, Paweł Jegier - Dyrektor Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa OR w Łodzi, Tomasz Nowicki - Dyrektor Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego OR w Łodzi oraz Janusz Ciesielski - Dyrektor Agencji Nieruchomości Rolnych, filia w Łodzi. Dyskutowano o problemach z jakimi obecnie borykają się rolnicy. **Pani minister zapewniła, że w ministerstwie rolnictwa trwają prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników. Głównym celem jest wdrożenie ułatwień przy prowadzeniu produkcji i wprowadzaniu na rynek żywności przez rolników w ramach handlu detalicznego bez udziału pośredników. Ideą projektu jest zapewnienie polskim rolnikom takich samych szans i możliwości w zakresie handlu detalicznego, jakie posiadają rolnicy z innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Rolnicy uczestniczący w debacie składali wiele wniosków, które Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego przekazała do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz do Wicewojewody Łódzkiego i Wiktora Szmulewicza - Prezesa KRIR. **Jeden z nich dotyczył strategii odbudowy i rozwoju trzody chlewnej w Polsce i poprawy funkcjonowania sektora wieprzowiny (więcej o stanie i tendencjach w produkcji trzody chlewnej w Polsce - str.8 i 9). Wnioskowano****

rynków i nie tylko, organizator firma DLG AgroFood, przygotowała degustację polskich serów na specjalnie w tym celu przygotowanym stoisku. Targi Ferma są znane również z niezwykle ciekawych konferencji tematycznych. Tak jak i w poprzednich latach, ogromnym zainteresowaniem cieszyła się konferencja naukowo-techniczna, gdzie wygłoszono ponad 50 referatów moderowanych przez wybitnych naukowców i praktyków. W jej ramach odbyły się debaty, m.in.: „Jak zarządzać produkcją mleka na wciąż chwiejnym

rynków i nie tylko, organizator firma DLG AgroFood, przygotowała degustację polskich serów na specjalnie w tym celu przygotowanym stoisku. Targi Ferma są znane również z niezwykle ciekawych konferencji tematycznych. Tak jak i w poprzednich latach, ogromnym zainteresowaniem cieszyła się konferencja naukowo-techniczna, gdzie wygłoszono ponad 50 referatów moderowanych przez wybitnych naukowców i praktyków. W jej ramach odbyły się debaty, m.in.: „Jak zarządzać produkcją mleka na wciąż chwiejnym

również o wprowadzenie w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników z 20.12.1990r. (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 50, poz.291) zapisów umożliwiających na zaliczenie okresów zatrudnienia i podlegania ubezpieczeniu społecznemu na zasadach ogólnych, tj. w ZUS do okresów ubezpieczenia w KRUS, od których uzależnione jest nabycie praw do emerytury rolniczej. Wielu ubezpieczonych legitymuje się mieszanymi okresami ubezpieczenia w ZUS i KRUS. Część ZUS-owska wypłacana jest w postaci emerytury kapitałowej, część KRUS-owska jako emerytura rolnicza. Jednak wiele osób nie spełnia prawa do emerytury rolniczej przez brak wymaganego 25-letniego okresu ubezpieczenia w KRUS. Zdarzają się przypadki, że ubezpieczony nie osiągnął minimalnego stażu ani w ZUS, ani w KRUS. Z ZUS otrzyma wtedy emeryturę w kwocie części najniższej emerytury proporcjonalnej do okresu ubezpieczenia w ZUS, a z KRUS nie otrzyma emerytury, ponieważ do emerytury rolniczej osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. liczy się tylko okres ubezpieczenia w KRUS. **Zgromadzeni rolnicy, w czasie dyskusji, proponowali by koła łowieckie nie dokonywały szacunków szkód, ponieważ zgodnie z obowiązującymi przepisami są płatnikami tych odszkodowań.** Proponowano, by odszkodowania za szkody łowieckie również przysługiwały w płodach rolnych złożonych w sterty, kopce, przymy, w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstwa rolnego. Rolnicy proponowali utworzenie Łowieckiego Funduszu Rekompensacyjnego, ponieważ zwierzyna łowna i leśna jest własnością Skarbu Państwa, wobec tego Skarb Państwa powinien ponosić część odpowiedzialności za szkody przez nią wyrządzone. **Zwracano uwagę na potrzebę rozpoczęcia prac dotyczących tzw. „ustawy odorowej”, mających na celu określenie definicji poziomu „akceptowalnej uciążliwości” oraz ustalenie, które organy administracji są kompetentne do zajęcia się tym problemem.** Umożliwi to rolnikom dalsze prowadzenie produkcji zwierzęcej bez nacisku niezadowolonych sąsiadów, którym przeszkadzają „zapachy” związane z produkcją. **W czasie dyskusji zwracano się do ministerstwa rolnictwa o podjęcie działań, które umożliwią eksport ziemniaków młodych, tj. wykopanych przed dniem 15 sierpnia, bez konieczności ich badania. Pod warunkiem jednak, że w miejscu ich produkcji wysadzany był materiał siewny o znanej zdrowotności oraz miejsce to nie zostało uznane za porażone przez bakterie CMS.** Zaświadczenie o spełnieniu powyższych warunków w miejscu produkcji młodych ziemniaków, wydawane byłoby przez PIORiN na podstawie dokumentów potwierdzających poddanie ziemniaków badaniom na obecność bakterii CMS. **Rolnicy wspominali o konieczności podjęcia działań mających na celu wdrożenie programu „Rekultywacja gleb zakwaszonych poprzez wprowadzenie do nich wapna nawozowego” z udziałem dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.** Obecnie jest prowadzona korespondencja między Urzędem Marszałkowskim w Łodzi, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, a Ministerstwem Środowiska. Niestety ministerstwo wyraża niezrozumiałe dla rolników stanowisko, że wapnowanie gleb jest tylko czynnikiem plonotwórczym, strukturotwórczym i nie ma bezpośredniego wpływu na poprawę stanu środowiska naturalnego. W tej chwili w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi trwają prace mające na celu przygotowanie dokumentacji dla Ministerstwa Środowiska o potrzebie realizacji tego programu. W trakcie dyskusji wyrażono nadzieję, że projekt uda się wdrożyć w pierw-

Zdjęcia: IRWL

szej połowie 2016 roku, aby rolnicy mogli skorzystać z dotacji do wapnowania gleb, których zakwaszenie jest wywoływane również czynnikami antropogenicznymi, niezależnymi od rolników. **W czasie debaty postulowano o podjęcie działań, umożliwiających rolnikom prowadzącym działy specjalne produkcji rolnej, na skorzystanie z PROW 2014-2020. W trakcie dyskusji zwracano uwagę na konieczność wprowadzenia zapisów w ustawie, które będą umożliwiały wprowadzenie do szkół (w stołówkach i sklepikach szkolnych) certyfikowanej żywności ekologicznej.** Przyczyni się to do rozwoju rynku lokalnego, gospodarstw ekologicznych oraz wzrośnie świadomość zdrowego odżywiania młodego pokolenia. Ze względu na trudną sytuację na rynku mleka i jego przetworów, zgromadzeni rolnicy prosili Panią minister Ewę Lech o podjęcie działań, na szczeblu Komisji Europejskiej przez Rząd RP, które umożliwią zwolnienie z płacenia kar wynikających z przekroczenia kwot mlecznych (II i III tranza).

Sylvia Skulimowska

(Zdjęcia: IRWL)

Nowości & Medale Złote medale i znaki „Nowość”

Firmy i produkty, które zdobyły złoty medal Targów FERMA 2016

1. JOTAFAN Andrzej Zagórski – VIRGO – sterownik mikroklimatek
2. DOLFOS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. – Bmp Met DOLMIKS
3. A-LIMA-BIS Sp. z o.o. – rozrzutnik obornika Evo Spreader z deflektorami własnym systemem hydraulicznym
4. TOP GEN Sp. z o.o. – pasta do usuwania zawiązków rogów BOVI
5. Wytwórnia Pasz „LIRA” Sp. z o.o. – MPU o-MEGA L specjalistyczny dodatek do pasz dla loch
6. CID LINES Sp. z o.o. – Kenosan – preparat do mycia wszelkich powierzchni związanych z produkcją zwierzęcą
7. JORGENSEN CLEANTECH – generator koncentratu NEUTHOX do eliminacji patogenów z wody pitnej
8. TIMAC AGRO POLSKA Sp. z o.o. – Calseabloc
9. Kopalnia Wapienia „Czatkowice” Sp. z o.o. – kreda pastewna „Czatkowice”

10. DRAMIŃSKI S.A. – SONOFARM mini – ultrasonograf do natychmiastowego wykrywania ciąży u zwierząt hodowlanych
11. HUESKER Synthetic GmbH – Vetsmarttubes – rękaw wentylacyjny
12. NEOROL Sp. z o.o. – TMR-OPTIMA OPAS – 315 mieszanka paszowa uzupełniająca dla młodego bydła rzeźnego
13. EURALIS Nasiona Sp. z o.o. – ES Metronom – odmiana kukurydzy
14. Przedsiębiorstwo ARKOP Sp. z o.o. – AminoSelstar – premiks paszowy dla różnych gatunków zwierząt zawierający selen organiczny
15. BLOK – BUD – ciągnik o mocy 75KM, FARMTRAC 675 DTN

Firmy i produkty, które zdobyły znak „Nowość” Targów FERMA 2016

1. TOP GEN Sp. z o.o. – kurs inseminacji owiec
2. CID LINES Sp. z o.o. – Kenomix – preparat do dezynfekcji strzyków po doju
3. Kopalnia Wapienia „Czatkowice” Sp. z o.o. – kreda pastewna „Czatkowice”
4. SOWUL & SOWUL Sp. z o.o. – mieszanka kośno – pastwiskowa ŁACIATA

Konkurs Polskiego Instytutu Produktów Pielegnacyjnych i Higienicznych dla Zwierząt

„PREKURSORY DOBROSTANU ZWIERZĄT”

Wyróżnienia w 2016 roku otrzymały firmy: DRAMIŃSKI S.A., PPH VIT – TRA, DOLFOS Sp. z o.o. Sp. k.

Stan i tendencje w produkcji trzody chlewnej w Polsce

Według danych GUS na początku czerwca 2015 roku, pogłowie świń w Polsce wynosiło 11 639 790, w tym pogłowie loch 946 979 (GUS, 2015a), pomimo zahamowania tendencji spadkowej całkowitego pogłowia, w dalszym ciągu jest ono na rekordowo niskim poziomie. Nieustannie spada natomiast liczebność krajowego stada podstawowego loch. Zmniejszające się pogłowie macior, a co za tym idzie również prosiąt, nadal rekompensowane jest dużym importem młodych świń o wadze do 50 kg. Do czerwca import ten wyniósł ponad 1,9 mln sztuk i był wyższy niż w analogicznym okresie 2014 r. o 11,1%, a przeciętna waga żywa 1 zaimportowanej sztuki wynosiła 29,4 kg (GUS, 2015a).

Dzisiejsze pogłowie stanowi zaledwie nieco ponad połowę najwyższego odnotowanego historycznie pogłowia w naszym kraju (GUS, 2015b). W związku z tym zmieniała się również pozycja i znaczenie naszego kraju jako producenta trzody chlewnej w Europie i na świecie. W ciągu kilku lat Polska spadała z 3. (2010 rok) na 6. miejsce (2014 rok) pod względem pogłowia trzody chlewnej w Europie oraz z 9. Miejsca (2010 rok) na 14. miejsce na świecie (2013 rok). Pomimo spadku krajowego pogłowia, liczba świń poddanych ubojowi w roku 2014 wyniosła 20 522 978 i była większa o ponad 9% od tego samego parametru w roku 2013. Jest to związane ze znacznym wzrostem importu świń przeznaczonych do uboju w Polsce z krajów takich jak Niemcy, Litwa czy Dania. Według wstępnych szacunków w roku 2015 łącznie do Polski zostanie zaimportowanych ponad 5 mln świń.

Spada również liczba gospodarstw utrzymujących świnie. W roku 2013 liczba ta wynosiła 278 401, z czego 179 799 utrzymywało lochy (GUS, 2014), a jeszcze w roku 2011 gospodarstw utrzymujących świnie było w naszym kraju 359 730, w tym lochy 207 960 (GUS, 2012). Natomiast w roku 2002 liczba obiektów utrzymujących świnie była prawie 3 razy większa niż obecnie i wynosiła około 760 tys. gospodarstw, z czego lochy utrzymywano w ponad 452 tys. gospodarstw (GUS, 2003). Pomimo postępującej koncentracji chowu trzody chlewnej w Polsce proces ten jest kilkukrotnie wolniejszy niż w innych krajach, takich jak Dania, Holandia czy Niemcy. W dalszym ciągu w Polsce średnia liczba świń w stadzie jest bardzo niska. Biorąc pod uwagę tylko stada posiadające lochy w naszym kraju zdecydowaną większość – 96,2% stanowią te, w których liczba loch w stadzie podstawowym nie przekracza 20. Obrazuje to niski stopień koncentracji produkcji trzody chlewnej w Polsce. Jako pozytywny aspekt należy potraktować informację, że w stadach powyżej 20 loch stanowiących zaledwie 3,8% wszystkich gospodarstw utrzymujących lochy znajdowało się 46,8% krajowego pogłowia loch (GUS, 2012).

Ocena wyników produkcyjnych oraz efektywności produkcji w krajowych fermach jest utrudniona ze względu na to, że znaczny odsetek producentów i hodowców nie prowadzi odpowiednich rejestrów. Realizowane w Zakładzie Chorób Świń Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach badania ankietowe na temat efektywności produkcji w poszczególnych typach chlewni uwidoczniły, że mniej niż 3% producentów prowadzi jakiegokolwiek zapiski umożliwiające analizę efektów produkcyjnych, a mniej niż 1% producentów posiada dokładną dokumentację finansową produkcji. Brak obiektywnych danych utrudnia analizę efektywności oraz

kosztów produkcji, a także uniemożliwia wprowadzenie działań naprawczych.

W badaniach Vitoria Carrillo (2010) wykazała, że w stadach gromadzących dane na temat produkcji uzyskiwano lepsze wyniki produkcyjne niż w stadach nieprowadzących takiej dokumentacji. Najprawdopodobniej jest

Wynika z nich, że średnia liczba prosiąt odchowanych w ciągu roku od lochy w Polsce wynosi 17,74. Ten sam parametr w duńskim sektorze trzody chlewnej wynosi 26,73, a średnia dla UE kształtuje się na poziomie 24,32. Różnica ta jest przede wszystkim wynikiem niskiego potencjału genetycznego stad podstawowych

Tabela 1. Wyniki produkcyjne w polskich średnio- i wielkotowarowych stadach świń

Parametr	Średnia	95% przedział ufnosci
Liczba prosiąt urodzonych/lochę/rok	20,33	19,90-20,77
Liczba prosiąt odsadzonych/lochę/rok	17,74	17,34-18,14
Liczba tuczników sprzedanych/lochę/rok	16,82	16,44-17,21
Liczba miotów/lochę/rok	1,89	1,87-1,92
Liczba prosiąt żywo urodzonych w miocie	10,74	10,57-10,90
Skuteczność inseminacji na podstawie wyprosiń (%)	76,90	75,59-78,21
Wskaźnik padnięć prosiąt do odsadzenia (%)	12,81	12,44-13,16
Wskaźnik padnięć warchlaków i tuczników po odsadzeniu (%)	5,32	4,93-5,41
Zużycie paszy na przyrost kg m.c. od odsadzenia do sprzedaży (kg)	3,24	3,19-3,28
Liczba dni od urodzenia do sprzedaży	181,00	179,38-183,45
Masa ciała tuczniaka w dniu sprzedaży (kg)	109,09	108,25-109,89
Dzienne przyrosty m.c od urodzenia do sprzedaży (kg)	0,603	0,599-0,607
Wskaźnik wymiany stada podstawowego loch/rok (%)	30,68	29,60-31,76
Koszty weterynaryjne na sprzedanego tuczniaka (zł)	23,33	22,38 -24,77

Źródło: własne

Tabela 2. Wyniki produkcyjne w Polsce i wybranych krajach UE

Parametr	Polska	Dania	Niemcy	Austria	Średnia UE
Liczba prosiąt urodzonych/lochę/rok	20,33	31,93	28,06	26,11	27,93
Liczba prosiąt odsadzonych/lochę/rok	17,74	26,73	23,90	22,76	24,32
Liczba tuczników sprzedanych/lochę/rok	16,82	25,63	22,47	21,70	23,01
Liczba miotów/lochę/rok	1,89	2,25	2,30	2,27	2,28
Liczba prosiąt żywo urodzonych w miocie	10,74	14,19	12,20	11,5	12,25
Wskaźnik padnięć prosiąt do odsadzenia (%)	12,81	14,00	14,80	12,80	12,90
Wskaźnik padnięć warchlaków i tuczników po odsadzeniu (%)	5,32	6,70	6,10	4,70	5,40
Liczba dni od urodzenia do sprzedaży	181,0	166,8	197,4	194,8	196,4
Masa ciała tuczniaka w dniu sprzedaży (kg)	109,1	106,7	119,8	119,0	116,9
Wskaźnik wymiany stada podstawowego loch/rok (%)	30,7	53,8	43,2	37,2	45,5

Źródło: BPEX, własne

to związane z użytecznością zgromadzonych danych, dzięki którym hodowcy mogą precyzyjnie identyfikować źródła niskiej efektywności, a nie polegać jedynie na subiektywnych obserwacjach.

Wyniki własnych badań dotyczących efektywności produkcji krajowych stad świń (cykl zamknięty, minimum 20 loch w stadzie podstawowym) przedstawiono w tabeli 1 (Dors, 2015). Z kolei zestawienie wyników z Polski z wynikami produkcyjnymi z wybranych krajów zachodnioeuropejskich znajdziemy w tabeli 2.

wych w naszym kraju, gdzie w dalszym ciągu znaczny odsetek loch stanowią rasy rodzime oraz ich mieszańce. Co więcej, zasady wymiany stad podstawowych odbiegają od zachodnioeuropejskich standardów. Niższa jest zarówno procentowa wymiana stada podstawowego, jak i jakość wprowadzanych do stada samic. Skutkiem niedoceniań postępu genetycznego przez krajowych producentów jest m.in. znacząco niższa średnia liczba prosiąt żywo urodzonych w miocie (o blisko 2 prosięta w porównaniu ze średnią dla krajów UE, która wynosi 12,71 (BPEX, 2013)).

Organizacja i zarządzanie produkcją są w naszym kraju na znacznie niższym poziomie w porównaniu z rozwiniętymi rolniczo krajami UE, co znajduje swoje odzwierciedlenie w liczbie miotów uzyskanych od lochy w ciągu roku. Wskaźnik ten w Polsce wynosi przeciętnie 1,89, podczas gdy średnia dla UE to 2,28, natomiast w krajach przodujących w produkcji świń nierazko przekracza 2,30. Tylko z tego powodu rocznie uzyskujemy od każdej lochy o 4,3 prosięcia mniej. Dodając do tego 2 prosięta na miot więcej, które moglibyśmy uzyskiwać korzystając z lepszej genetyki, wyraźnie widać przyczyny straty około 8,7 prosięcia. Zwłaszcza że wskaźniki padnięć, zarówno do odsadzenia, jak i po odsadzeniu, w naszym kraju są porównywalne ze średnimi uzyskiwanymi w UE (BPEX, 2013).

Wystąpienie w stadzie chorób zakaźnych znacząco wpływa na efektywność produkcji i wynik ekonomiczny gospodarstw. Hodowcy świń powinni być świadomi konsekwencji ekonomicznych wystąpienia choroby w stadzie oraz dążyć do zminimalizowania ryzyka wprowadzenia patogenów do stada. Przestrzeganie zasad bioasekuracji jest w wielu fermach pomijane, uznawane za mało istotny element ochrony zdrowia świń. Wyniki własnych badań dotyczących bioasekuracji dowodzą, że jej poziom w krajowych stadach nie jest najwyższy. Skutkuje to niedostatecznym zabezpieczeniem znacznej części ferm w kraju przed wniknięciem i rozprzestrzenieniem się patogenów w stadach świń. Wydaje się, że katalizatorem zmian i podejścia do bioasekuracji w polskich stadach świń jest wystąpienie na terenie naszego kraju przypadków i ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF) (Pejsak i wsp., 2014). Pozytywne zmiany w tym zakresie są już zauważalne nie tylko na terenach, gdzie jest największe zagrożenie ze strony wirusa ASF, ale też w innych częściach kraju.

Postępowanie zgodnie z zasadami bioasekuracji jest łatwiejszym i często tańszym rozwiązaniem, aniżeli usuwanie skutków niekorzystnych zdarzeń, którym nie udało się zapobiec. Wydaje się, że intensywna produkcja świń jest możliwa do osiągnięcia tylko tam, gdzie przestrzegane są w należyty sposób zasady bioasekuracji. Zwłaszcza że występowanie najważniejszych z ekonomicznego punktu widzenia chorób w krajowej populacji świń jest dość powszechne.

Stan zdrowotny stada jest bardzo ważnym elementem konkurencyjnej produkcji trzody chlewnej. Występujące w stadzie choroby mogą przebiegać w formie klinicznej, czyli z w pełni wyrażonymi objawami. Mamy wtedy do czynienia ze stratami wskutek padnięć, niższych dobowych przyrostów masy ciała czy wyższych kosztów leczenia. Zakażenia mogą występować również w formie podklinicznej, kiedy nie widzimy charakterystycznych objawów zakażenia, natomiast obniżona jest produktywność stada, gorsze efekty w sektorze rozrodu, obniżone wykorzystanie paszy, słabsze przyrosty czy konfiskaty rzeźne.

Jeżeli chodzi o występowanie chorób układu oddechowego, na podstawie badań serologicznych ustalono odsetek stad pozytywnych wobec najczęściej występujących w Polsce patogenów biorących udział w wywoływaniu zespołu chorobowego układu oddechowego świń. Na podstawie uzyskanych wyników obecność swoistych przeciwciał przeciwko PRRSV (wirus zespołu rozrodczo-oddechowego świń) stwierdzono w 37,8% stad, PCV2 (cirkowirus świń typu 2) – 100%, SIV (wirus grypy świń) – 87,9%; Mhp (Mycoplasma hyopneumoniae) – 85,2% i App (Actinobacillus pleuropneumoniae) – 96,1%. Jak widać, wymienione patogeny występują powszechnie w polskich stadach trzody chlewnej. Jedynie w stosunku do PRRSV widzimy niższy odsetek stad pozytywnych.

Jeżeli natomiast chodzi o patogeny przewodu pokarmowego, to największy odsetek stad pozytywnych stwierdzono wobec Clostridium perfringens – 90%, Escherichia coli (F4, F18, Stx2e) i Lawsonia intracellularis po 65,7%, następnie Salmonella spp. – 20% i Brachyspira hyodysenteriae – 1,4%. W większości stad dominowały zakażenia mieszane, w przypadku których najczęściej stwierdzano obecność trzech lub więcej patogenów w stadzie.

Przedstawiony w powyższym tekście obraz dotyczący warunków, sytuacji zdrowotnej oraz wyników intensywnej produkcji trzody chlewnej w Polsce zarysowuje wybrane przyczyny niekonkurencyjności części producentów świń i w konsekwencji dramatycznego, obserwowanego od kilku lat, spadku liczby loch w naszym kraju. Powody takiego stanu są bardzo zróżnicowane, chociaż wiele mają do zrobienia sami hodowcy i pro-

ducenci. Poprawa potencjału genetycznego krajowego stada świń, wprowadzenie zarządzania i organizacji produkcji na wyższym (profesjonalnym) poziomie oraz przestrzeganie elementarnych zasad bioasekuracji wydają się być podstawowymi sprawami, które należy bezwzględnie wdrożyć, jeśli nie chcemy, żeby polski sektor produkcji trzody chlewnej był w dalszym ciągu marginalizowany.

Piśmiennictwo

BPEX (2013) 2012 Pig cost of production in selected countries. Stoneleigh Park, Kenilworth, UK: Agriculture and Horticulture Development Board.

Dors A. (2015) Wpływ organizacji i zarządzania na wyniki produkcyjne, stan zdrowotny oraz występowanie i szerzenie się zakażeń bakteryjnych przewodu pokarmowego w stadach świń. Praca doktorska, PIWet-PIB w Puławach, 2015

GUS (2003) Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich w 2002 r. Warszawa: Zakład Wydawnictw Statystycznych.

GUS (2012) Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich w 2012 r. Warszawa: Zakład Wydawnictw Statystycznych.

GUS (2014) Charakterystyka gospodarstw rolnych w 2013 r. Warszawa: Zakład Wydawnictw Statystycznych.

GUS (2015a) Pogłowie świń według stanu w czerwcu 2015 roku Warszawa: Opracowanie sygnałne http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5508/7/5/1/poglowie_swin_wedlug_stanu_w_czerwcu_2015.pdf

GUS (2015b) Zwierzęta gospodarskie w 2014 roku Warszawa: Zakład Wydawnictw Statystycznych.

Pejsak Z., Truszczyński M., Kozak E., Markowska-Daniel I. (2014) Epidemiological analysis of two first cases of African swine fever in wild boars in Poland Med. Weter. 70(6), 369-372.

Viloria Carrillo F. (2010) Two dimensions of farmers decision making on record keeping. Agroalimentaria, 16 (31) 87-99.

dr Arkadiusz Dors, prof. dr hab. Zygmunt Pejsak
Zakład Chorób Świń Państwowego

Instytutu Weterynaryjnego

– Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach

*Streszczenie wykładu, który został wygłoszony

na Targach Ferma 2016.

www.targiferma.com.pl

Bogate wyposażenie GRATIS

AUTORYZOWANY DEALER

FARMBLOK
CIĄGNIKI MASZYNY ROLNICZE

Blok Dobryszycze / Radomsko
ul. 40-lecia 3
97-505 Dobryszycze
tel/fax: 44 682 68 22
tel.kom: 795 435 775
795 414 249
farmblok@farmblok.pl

**NAJLEPSZA JAKOŚĆ!
NAJLEPSZA CENA!**

**NOWO OTWARTY SEWIS FARMBLOK!
NAPRAWA WSZELKIEGO TYPU MASZYN
I CIĄGNIKÓW ROLNICZYCH.
ZAPRASZAMY!**

GRENE
SKLEP ROLNICZO - TECHNICZNY

Części do maszyn rolniczych	Narzędzia warsztatowe i ogrodowe
Części do ciągników rolniczych	Odzież ochronna i osobista
Części motoryzacyjne	Artykuły do produkcji zwierzęcej i artykuły jeździeckie
Części do silników	Elektryczne ogrodzenia pastwisk
Transmisja przeniesienia mocy	Produkty użytku domowego
Filtry do pojazdów i traktorów	Zabawki dla dzieci

Blok Dobryszycze / Radomsko
ul. 40-lecia 3
97-505 Dobryszycze
tel. 44 680 12 35
radomsko@sklep-grene.pl

CZYNNE:
pn - pt 7.00-17.00
sob. 7.00-13.00

www.grene.pl facebook.pl/Sklep.GRENE www.sklep-grene.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” liderem w ubezpieczeniu produkcji mięsa

Polska, wyprzedzając Wielką Brytanię, stała się największym producentem drobiu (kurcząt) rzeźnego w UE. Wartym podkreślenia jest fakt, że aż 1/3 tej produkcji trafia na rynek unijny, który, pod kątem jakościowym, jest najbardziej wymagający. Wpływa to pozytywnie na stabilizację dochodów tego właśnie sektora.

Warto również wspomnieć, że Polska jest największym producentem gęsi i eksporterem (aż 95% polskiej gęsiny trafia na rynek naszych zachodnich Sąsiadów) w Europie. Wartość rynku drobiowego, liczona w cenach zbytu, przekracza już niebagatelną kwotę 10 mld zł.

Dlatego też Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, świadczące już od przeszło 20 lat kompleksową ochronę ubezpieczeniową dla wszystkich środowisk rolniczych, przygotowało specjalną, kompleksową ofertę ubezpieczenia drobiu i majątku należącego do producentów drobiu, zawierającą, oprócz cieszącej się największym powodzeniem oferty ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych, także i ofertę ubezpieczenia od ryzyka szkód spowodowanych przez upał.

Powyższa oferta cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem producentów drobiu, gdyż w ostatnich latach

drastycznie wzrosło zagrożenie wystąpienia szkód spowodowanych nie tylko gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi (huragan, powódzie, gradobicia, podtopienia) ale także i powtarzającymi się okresami (zwłaszcza w okresie letnim) wysokich temperatur. Jak istotne w produkcji drobiarskiej jest to ryzyko, przekonało się już zresztą wielu ubezpieczonych rolników, którym TUW „TUW” wypłaciło należne im odszkodowania z tytułu szkód spowodowanych przez ryzyko upału. W tym przypadku maksyma „przezorny zawsze ubezpieczony”, na szczęście dla tych producentów, okazała się bardziej trafną niż znane polskie powiedzenie: „mądry Polak po szkodzi”. Należy nadmienić, że Towarzystwo jako jedno z niewielu zakładów ubezpieczeń ma możliwość ubezpieczenia drobiu z dopłatą z budżetu państwa do składki za ubezpieczenie drobiu, co sprawia, że oferta Towarzystwa jest bardziej atrakcyjna.

TUW „TUW”, zachęcając zatem Państwa do zapoznania się ze szczegółami ww. oferty, zaprasza do kontaktu z pracownikami Towarzystwa (adresy jednostek na str. 2 i na www.tuw.pl), którzy pomogą w wyborze oferty ubezpieczeniowej „skrojonej na miarę” Państwa potrzeb. Należy przy tym

podkreślić, iż Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” posiada bardzo bogatą ofertę ubezpieczeniową, obejmującą:

- obowiązkowe i dobrowolne ubezpieczenia mienia,
- obowiązkowe i dobrowolne ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- dobrowolne ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków;
- dobrowolne ubezpieczenia ochrony prawnej,
- ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, w tym także z możliwością uzyskania dopłaty do składki z budżetu państwa, spełniającej przy okazji obowiązek ubezpieczenia upraw rolnych.

Aktywny wypoczynek szlakami rowerowymi na obszarze LGD „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka” to Stowarzyszenie, które powstało w wyniku połączenia dwóch LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” i „Ziemi Wieluńskiej”. Wspólnie działamy od 2015 roku, ale osobno wdrożyliśmy Program PROW 2007-2013. Natomiast początki naszej działalności sięgają roku 2008.

Każda z organizacji posiada na swym koncie różnorodne osiągnięcia. LGD „Szlakiem Sieradzkiej E-ski” w 2012r. podczas ewaluacji wszystkich Lokalnych Grup Działania województwa łódzkiego uzyskała I miejsce na liście rankingowej w wyniku prawidłowego wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Jak każde LGD obejmuje swym zasięgiem poszczególne gminy, dzięki czemu mieszkańcy z tego obszaru mają prawo aplikować o środki unijne na realizację różnych przedsięwzięć, a także aktywizować się poprzez realizację inicjatyw oddolnych. W skład LGD „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka” wchodzi 4 gminy z powiatu sieradzkiego: Brąszewice, Brzeźno, Wróblew i Żłoczew, a także 6 gmin z powiatu wieluńskiego: Biała, Czarnozęby, Mokrosko, Ostrówek, Skomlin i Wieluń.

Jako organizacja pozarządowa zajmujemy się ogłaszaniem naborów konkursowych na wdrażanie strategii dla mieszkańców z Obszarów Wiejskich. Z pomocy finansowej w 2016r. będą mogli skorzystać przedsiębiorcy na zakładanie bądź rozwijanie swoich działalności gospodarczych, a także organizacje pozarządowe na budowę lub przebudowę infrastruktury w gminach członkowskich LGD. Nasze założenia przyszłościowe ujęte w strategii na lata 2016-2023 to praca z grupą de faworyzowaną tj. osobami bezrobotnymi, z małymi kwalifikacjami zawodowymi, kobietami i osobami 50+. Będziemy organizować dla nich szkolenia, warsztaty podnoszące wiedzę i kwalifikacje, a także angażować ich w przedsięwzięcia promocyjne tj. wystawy, targi, jarmarki itp. Na na-

Smaki i pasje z regionu

szym terenie jest bardzo dużo Kół Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszeń, które chętnie prezentują swój dorobek w postaci produktów regionalnych. My jako LGD „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka” chętnie promujemy je w powiecie, województwie, poza wojewódz-

twem, a także na arenie międzynarodowej. Jako organizacja pozarządowa nie tylko organizujemy konkursy ale także sami aplikujemy o środki zewnętrzne u innych organizacji. Uzyskujemy wsparcie na inicjatywy służące społeczności lokalnej naszego terenu.

Gminy członkowskie Lokalnej Grupy Działania posiadają cenne walory turystyczne, krajoznawcze, kulturowe i przyrodnicze. Na ich terenie występuje wiele zabytków, rezerwatów

przyrody, przepięknych terenów naturalnych, zbiorniki wodne „Próba” i „Smardzew”. Perełką turystyczną jest szlak rowerowy, który biegnie przez wszystkie gminy powiatu sieradzkiego i układa się w literę „S”. Na terenie powiatu wieluńskiego biegną dwa szla-

ki: rowerowy i bursztynowy. Podążając oznakowanymi szlakami rowerowymi można napotkać wiele interesujących miejsc i ciekawych inspiracji. W ramach poprzedniego programu PROW zrealizowaliśmy 2 Projekty współpracy, dzięki którym min. powstały przystanki turystyczne usytuowane na szlakach rowerowych. Dzięki tym inicjatywom społeczność lokalna oraz turyści mogli odpocząć, zrelaksować się i zachwycać urokiem przyrodniczych krajobrazów. Na każdym przystanku zamontowana została altana, stoły z ławkami, stół do szachów, huśtawki, kosze na śmieci oraz stojaki na rowery.

Mapy Szlaków rowerowych można pobrać ze stron www.e-ska.pl oraz www.zw-s.pl

Zachęcamy do takiego spędzania wolnego czasu i zapraszamy na aktywny wypoczynek do naszego regionu!

Monika Chudzia - Zastępca kierownika biura LGD „Ziemia Wieluńsko-Sieradzka”

Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrsku

KGW działa od lat sześćdziesiątych XX w. Przelomowym rokiem działalności był 1991, kiedy to ówczesna wójt gminy, Pani Halina Sroka, nawiązała współpracę z WODR Kościerzyn. Koło zasiłiły nowe członkinie.

Koło Gospodyń Wiejskich w Mokrsku przeprowadza szkolenia kulinarne, krzewi kulturę ludową (robienie wieńca dożynkowego, przygotowywanie ogniska świętojańskiego, wyjazdy z koszykiem wielkanocnym do Kościerzyna, przygotowywanie Wigilii, wywoziny panny młodej). Od 2001r. przy kole działa Zespół Ludowy Dworzanki, który kultywuje gwarę, tradycję i obrzędy z terenu gminy Mokrsko. Od 2002r. przewodniczącą KGW jest Elżbieta Wyrembak. Obecnie w Kole aktywnie działają 24 członkinie. Panie współpracują z Gminną Biblioteką Publiczną (tworząc i realizując projekty) i Środowiskowym Domem Samopomocy w Mokrsku, poprzez wzajemne akcje, pokazujące zdrowym mieszkańcom, że obok nas jest wielu ludzi pokrzywdzonych przez los. Zwracają uwagę na to, że choć są to osoby niepełnosprawne to pełnowartościowe i zasługujące na szacunek i docenienie. KGW współpracuje również z Ochotniczą Strażą Pożarną (festyny, jubileusze), szkołami i przedszkolami - pokazując dzieciom piękno rodzimej kultury ludowej. Członkinią Koła jest także poetka ludowa - pani Melania Bil - której utwory liryczne, jak również humorystyczne i satyryczne, wykorzystywane są na wszelkiego rodzaju uroczystościach w gminie i służą promocji gminy poza jej granicami. Członkinie Koła znane są z przepysznych potraw, przygotowywanych na okolicznościowe imprezy. Pani Przewodnicząca Koła, Elżbieta Wyrembak, wybrała najlepszy według niej, wielkanocny pasztet z królika, który poleca Czytelnikom miesięcznika „W NOWEJ ROLI”.

Agata Rzeźnik

Zdjęcia: Koło Gospodyń w Mokrsku

Wielkanocny Pasztet z Królika

Oto przepis:

1 królik (około 2 kg)
 ½ kg podgardla
 ½ kg słoninki
 3 jajka
 marchew, pietruszka, seler, por, cebula, ziele angielskie, liść laurowy, majeranek, sól, pieprz

Sprawionego królika ugotować w wywarze z warzyw (na mięciutko). Po ugotowaniu mięso obrać od kości, zmielić. Podgardle ugotować, zmielić. Do masy mięsnej dodać ugotowane i zmielone podgardle. Wbić całe jajka, przyprawić solą, pieprzem i majerankiem. Dokładnie połączyć wszystkie składniki. Formę do pieczenia (kek-sówkę) wyłożyć plastrami słoniny, na to włożyć masę

mięsną, na wierzchu obłożyć ponownie słoniną. Piec w piekarniku, w temperaturze 180 stopni przez 40-60 minut. Po wystudzeniu podawać z żurawiną lub borówkami.

Życzymy smacznego!

Wielkanoc to czas otuchy i nadziei.

Czas odradzania się wiary w siłę Chrystusa i drugiego człowieka.

Życzymy, aby Święta Wielkanocne przyniosły radość oraz wzajemną życzliwość.

By stały się źródłem wzmacniania ducha.

Niech Zmartwychwstanie, które niesie odrodzenie, napelni Was pokojem i wiarą,

niech da siłę w pokonywaniu trudności

i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość...

Koło Gospodyń Wiejskich Mokrsko

Zjazdowa

ISO 22000:2005

Łódzki Rynek Hurtowy S.A.

www.zjazdowa.pl

Pogodnych i wesołych Świąt Wielkiej Nocy,
rodzinnej atmosfery świątecznego śniadania,
bogatego zajęczka i wiosennego nastroju
życzy Zarząd i pracownicy
Ł.R.H. Zjazdowa S.A.

Największy kompleks
spożywczy w regionie

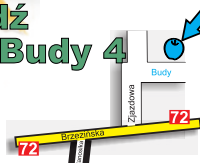
AKTUALNE CENY
WARZYW I OWOCÓW
na www.zjazdowa.pl

POWIERZCHNIE
REKLAMOWE

Łódź
ul. Budy 4

TWOJE MIEJSCE HANDLU HURTOWEGO

Biuro Obsługi Klienta marketing@zjazdowa.pl
ul. Budy 4, Hala A Łódź 91-610 tel 42 650 86 80

